

ולעתים אינו דבוק ואין זו חיבת תמידית. למעלה מזה דרגת חשיקה שהיא ברוח, כמו' וחשוקיהם בסוף שהוא עניין דבוקות תמידה, אבל עדין אין זו דבוקות תמידית ממש. ולמעלה מזה דרגת חפיצה, השיכבת לנשמה, שעניין חפיצה הוא רצון, רצון תמיד, שהוא דבוק תמיד בלי הפסיק, שוזחי בחיי כי חפץ בת יעקב. והיינו ש' הלשונות שהחביב הקב"ה את ישראל הם בנפש רוח ונשמה, שזו תכלית הדבקות בין הקב"ה וישראל, שכאשר החיבה היא בנפש רוח ונשמה הרוי היא בשלימות, והדבקות בג' בתיה אלו היא המדרגה הגבוהה ביותר, תכלית החיבה והדבקות. וכמו שמצינו זאת אצלם שהשיג מדה זו לתכלית הטומאה רח"ל, אך זה ישנו במקור הקדושה, שמקור הקדושה הייתה חיבת הקב"ה לישראל היא בכלל ג' מדרגות אלו, היינו בנפש רוח ונשמה.

שהיתה בו, מחמת שהוא צרייכים להוריד לעולם את הנשמות הקדושות האלו מדינה, אלא הוא הוריד זאת לטומאה. וזה עניין לשונות הפסוקים, ותדבקו נפשו בדינה בת יעקב, שכם בני חסקה נפשו בכתכם, וכי חפץ בכת יעקב, להורות שורש התשוכה הייתה מקור הקדושה לבת יעקב. וע"כ מפרשטו של אותו רשות שנאמר בה ג' לשונות של חיבת, שהיתה בשרה השפעת חיבת של קדושה מכח הנשמה הק' שהיתה בשכם, אנו למדים על החיבה שהחביב הקב"ה את ישראל שהיה בג' לשונות אלו.

והנה ג' לשונות אלו של חיבת משמע שהן מדרגות זו למעלה זו. ו מבאר זה בראשית חכמה (שער אהבה ג), שם כנגד ג' חלק נר"ג, כי דביקה היא בנפש, ודרגת דביקה היא שלעותם הוא דבוק

לא יקרא שマーיך כי אם ישראל

צ"ב מ"כ כאן וירא אלקים אל יעקב עוד, מה שמייענו הכתוב באומרו עוד. וכן מ"כ בבואו מפדן אמר, מה עניין בוואו מפדן ארם לאמור לא יקרא שマーיך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שם. ועוד י"ל למה בפסוק ויאמר אלקים לישראל במראות הלילה ויאמר יעקב יעקב, נאמרו ב' השמות, פתח בישראל ומסיים ביעקב.

ויל' העניין דהנה בעבודת ה' יש ב' דרכים, יש דרך עבודה בכנים, שהיא עבודה מאהבה, ויש דרך כעדים, עבודה מיראה. וכדאי' בתורת אבות (עניני ר"ה) ב', היום עמיד במשפט כל יצורי עולמים אם כבנים אם כעדים, היינו שלול זה גופא המשפט, האם העבודות היהת כבנים או כעדים. ועוד איתא שם עה"פ למשפטך עמדו היום כי הכל עבדיך, שהגמ' העבודה בכתיה' בנימ' היא העבודה היוטר מעולה מ'ם הכל צרייכים לכתיה' עבדיך, כי יש עתים שישודי צריך לעבור נסיוון ובכתיה' בנימ'

.א.

וירא אלקים אל יעקב עוד בבואו מפדן ארם וג'ו. ויאמר לו אלקים שマーיך יעקב לא יקרא שマーיך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שם ויקרא את שמו ישראל. והנה אי' בגם' (ברכות יג.) כל הקורא לאברהם עובר בעשה, שנאמר ולא יקרא עוד את שマーיך אברם והיה שマーיך אברם. ומקשי' בגם' אלא מעתה הקורא ליעקב יעקב ה'ג', שהרי גם ביעקב נאמר לא יקרא שマーיך עוד יעקב וכו', וממשני שאני חתום זהדר אהדריה קרא דכתיב ויאמר אלקים לישראל במראות הלילה ויאמר יעקב יעקב אל תירא מרדה מצידימה, הרי שגמ' לאחר שקרא לו הקב"ה ישראל חור וקראו יעקב, וחזינן דנסחר לו גם השם יעקב. ויל' מדוע באמת ליעקב נשאר שמו הקודם והקורא לו כך אינו עובר בעשה כמו באברהם, ומהו העניין ע"ד העבודה דאברהם ויצחק נקרו רק בשם אחד ואילו ליעקב יש ב' שמות יעקב וישראל. עוד

שםך עוד יעקב, שמדת היראה עדין איננה התכליית, כי אם ישראל היה שמן, שהשם ישראל מורה על עבודה מהאהבה שהיא תכלית עבדותה. והוא אמרו כי אם ישראל היה שמן, שם העצם שלו הוא ישראל, וע"ש זה נקרא עם ישראל תמיד בשם ישראל, כי שם העצם שלהם הוא בבחוי' היוטר גבואה של אהבה מטהם לבני. אבל ההתחלה היא בשם יעקב ע"ש והוא אהוזת בעקב עשו, שהוא יראת ה'.

ועוד יש בהקדמת יעקב ליישראל ע"ד דאי' בספה"ק במאה"ל (יוםא לט'). אדם מקדש עצמו מלמטה מקדשין אותו מלמעלה, אם יהודי מקדש עצמו למטה במדור התאות, מקדשין אותו מלמעלה, עוזר לו הקב"ה לקדש את אבריו העליונים, את מותו ומחשובתו, שתורתו ועבדותו יהיו קדושים. ועפ"ז ייל' כאן, שבתחילה היה יעקב בבחוי' והוא אהוזת בעקב עשו, במלחמה כנגד התגברות היזח"ר, שהוא במדת היראה, שאנו נקרא יעקב בלבד. ואח"כ נאמר לו לא יעקב יאמר יאמר עוד שמן כי אם ישראל כי שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל, אחר שכבר שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל, שהתגברת על מלחמות היצר, שוב איןך צריך לשם יעקב שהוא עבדות במדת היראה, כי אם ישראל היה שמן, מעתה שם העצם שלך הוא ישראל בחוי' לי ראש, עבדות בבחינות העליונות ע"י המדה העילאית אהבה. ומכוון בו זה מודיע ליעקב נשארו ב' השמות יעקב ויישראל, כאמור דמרומו בו על מדות אהבה ייראה שם ב' הדרכים בעבודת ה', הדרושים שניהם לעבודת ה', שיש לעיתים צריך לעבוד להשיית בבחוי' יעקב ביראה, ויש לעיתים צריך לעבוד להשיית בבחוי' הגבואה של ישראל באהבה, אך שם העצם הוא ישראל.

ומרומו עוד ב' השמות יעקב ויישראל על עניין سور מרע ועשה טוב, שע"פ הסדר הרגיל והתחלה היא בסור מרע ואח"כ עשה טוב, וכמماה"כ (תהלים ב) ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חזקי, לך התחלה בסור מרע לעקוור את הרע שזו מדת יעקב ע"ש שידו אהוזת בעקב עשו. אכן יש דרך יותר גבואה, כאמור צדייקים سور מרע ע"י עשה טוב, שמדובר עצמו בעשה טוב עד שמיילא הוא כבר

לא יכול לעמוד בו, וכן יש לפעמים הסתלקות המדרגות שאין לו בחוי' בנימ, משא"כ העבדות בבחוי' עבדים שהוא דבר תמידי, אכן בחוי' בנימ היא מדרגה גבוהה יותר. והנה אברם הוא מדת החסד ואהבה, יצחק מדת גבורה ויראה, ואילו יעקב אבינו הוא מדת תפארת הכללת חסד וגבורה, אהבה ויראה. וכਮבוואר בספה"ק ומרבו"ק הרי יש עניין בעבודת ה' שהדרך בהם היא מדת אהבה, כדוגמת תורה ועובדת, ויש שהדרך היא דока בתתעוררויות יראת ה', כאשר יהודי עוסק בענייני תאונות, שאנו עליון להחזיק במדת היראה, שכן אם יאחז או במדת אהבה עלול הוא ליפול, ועוד"ז פ' הפסוק שקר התן והבל היופי איש ריאת ה' היא תחתל, דלתאות אלו העצה היא רק ריאת ה'. וכך רק כאשר יש ליהודי את שתי המdot יתדיין דתלו ורוחמו, הרי זו תכליית השלים.

ובזה ייל' עניין ב' השמות יעקב ויישראל. יעקב מורה על העבודה בשעת התגברות היזח"ר, כמ"ד והוא אהוזת בעקב עשו, יעקב עשו הינו מדור התאות, שפחו עליון יצרו ומתגבר עליון בתאות רעות, וכנגדי התגברות התאות הדרך היא במדת היראה. ויישראל שהוא אותן ל"י דרא"ש, מורה על העבודה בשעה שניגש לעסוק בתורה ובעבודות ה', שאו צריך לקיים ויגבה לבו בדרכיו ה', כמ"ד ישראל אשר בר אתפאר, וכן ישראל אותן יש"ר אל, אל הוא מדת החסד כדכ' חסד אל כל היום, וחסד הוא אהבה, שבזה הדרך לאחוזת אהבה וללכנת במדרגות עליונות. וב' השמות יעקב ויישראל הם כנגד העבודות של ב' המdot אהבה ויראה.

ולכך נקרא תחלה בשם יעקב, כדאי' בזוה"ק (ח"א יא): פקודא קדמאת דא ריאת ה', שנאמר ראשית חכמה יראת ה', פקודא תנינא דא אהבת ה'. והבי' בזה דף שאהבת ה' היא המדרגה היוטר גבואה, ברם התחלה צריכה להיות במדת היראה, שחרודה מסלקת הדמים הטמאים שבאדם, כי כל עוד יש בו דם טמא אינו מסוגל כלל אהבת ה'. ע"כ מתחילה הדרך ריאת ה', להיות ידו אהוזת בעקב עשו, שהוא מל' שלטונו, ששולט בעקב עשו בכת מדת היראה. ורק אח"כ ויאמר לו אלקים לא יקרא

את בני ויעבדני, שיעבדני בעבודה הרואיה שיהודי
צrik לעבד את הש"ת, באהבת ה' בבח"י בנימ
אתם לה' אלקיכם.

וענין ה' וירא אלקיכם אל יעקב עוד בבאו
מפדן ארם וגוי, ייל ע"פ המבוואר בספרנועה"פ
ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארץ וגוי אל הארץ
אשר ארך, שהרי לא מצינו שהראה לו הקב"ה
לאיוה ארץ לך, אלא הכוונה לארץ שם אתראה
אליך במראות אלקיכם. וכדכתיב להלן ויעבר אברם
עד מקום שכם וגוי וירא ה' אל אברהם, שם נראת
אליו הקב"ה, ובין שם מזבח לה' הנראת אליו, על
דבר זה שנראה אליו הש"ת, שע"ז ידע שזאת הארץ
שנתן לו הקב"ה. והינו שבחו"ל לא הייתה לו התגלות
בבח"י וירא ה', רך בארץ ישראל נתקיים בו לה'
הנראת אליו. וכן היה אצל כל האבות שנאמר בהם
ויארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב, שאצל אברהם
כתב ג' פעמים וירא, וביצחק כתיב ב' פעמים וירא,
וכל זה היה רך בארץ ישראל. ובמ"כ ביעקב כתיב
וירא אלקיכם אל יעקב עוד בבאו מפדן ארם, והוא
כדי" ברש"י "פעם שני אחד בלכטו ואחד בשובו".
בכל הזמן שהוא בחו"ל בפדן ארם לא הייתה לו
התגלות בבח"י וירא ה' רך ויאמר ה' אל יעקב, רך
בלכטו קודם שיצא מארץ ישראל בברחו מפני עשו
נראת אליו הש"ת כד' והנה ה' ניצב עליו, ועתה
cashgor לארץ ישראל וירא אלקיכם אל יעקב עוד,
שחזר ונראת אליו פעם שניית בבאו מפדן ארם בחזרה
לאין ישראל. וזה קשרו לאומרו לא יקרא שمر
עוד יעקב וגוי, כי עד עתה בפדן ארם היה רך
בח"י יעקב, שהוא בין אנשים רשעים ונצרך לעבד
להש"ת רך במדת היראה, אך עתה בפדן ארם מפדן
ארם ותו רך לארץ ישראל נראת אליו ה', ומאמרו
הרראשון היה לא יקרא שמרקע עוד יעקב כי אם ישראל
יהיה שמן, שמעתה שם העצם הוא ישראל, מדת
אהבה שהוא תכלית העבודה. ויל דזה הדגש במד"כ
לא' הנראת אליך בברוחך מפני עשו אחיך, שבברחו
מן פני עשו אחיו היה עוד בארץ ישראל ונראת אליו
הש"ת, משא"כ כל הזמן שהיא בפדן ארם שלא
היה בבח"י וירא, רך עתה כשחזר לא"י וירא אלקיכם

מתנער מהרע שהוא שקווע בו. וזה שאמր הקב"ה
לייעקב לא יקרא שמרקע עוד יעקב שלא זו התכילת,
כי אם ישראל יהיה שマーク שעייר התכילת הוא עבودת
ה' בעשה טוב, שע"ז מורה השם ישראל. וכן מרומו
בזה על ב' הדברים של גדרות הבורא ו舍פלוות עצמו,
שבעת התגברות היצר הדרך היא ע"י שפלות עצמו
שמשביר את עצמו שאיןו כלום מל' יעקב, ובעת
שעוסק בתורה ועובדת או צrik לעורר ולהרגיש
גדלות הבורא בבח"י ויגבה לבו בדרכי ה'.

וע"פ הדברים יבואר הכתוב ויאמר אלקיכם
ליישראל במראות הלילה ויאמר יעקב יעקב אל תירא
מרדה מצרים. מראות הלילה רומו על מצב של
חשכות כאשר עליו לירד למצרים אשר קליפתה היא
ערות הארץ, שמחמת זה היה גודל מוראו של יעקב
אבינו. ואו ויאמר אלקיכם ליישראל, אם כי שם העצם
שלך הוא ישראל, אך במראות הלילה כאשר אתה
יורד למצרים ערות הארץ, או שמרקע יעקב, שם
העבדות במדת היראה, בבח"י וידיו אוחות בעקב עשו,
ולכך אל תירא מרדה מצרים, כי בכח השם יעקב
מדת היראה יכול לעמוד אפילו למצרים. ובזה ייל
גם מד"כ ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרים
את יעקב, שבתחליה כתיב שמות בני ישראל, בעצם
הם בני ישראל שכן שם העצם של יעקב אבינו והוא
ישראל לאחר שריתם עם אלקיכם ואנשי ותוכל,
אך הבאים מצרים, ברדתם למקום כוה, את יעקב
איש וביתו באו, ככלומר שבאו מצרים עם המדה
של יעקב, שם במקום הטומאה יעבדו להש"ת
במדת יעקב, בח"י וידיו אוחות בעקב עשו. אכן כשהיו
ישראל למצרים שלח הקב"ה לומר לפרעעה (שמות
ד) כה אמר ה' בני בכורי ישראל ואומר אליך שלח
את בני ויעבדני, כאן נזכר שם העצם שליהם ישראל,
כי העצם של עם ישראל הוא אהבת ה' בבח"י בניים,
בני בכורי ישראל, וע"ז נא' ואומר אליך שלח את
בני ויעבדני, שיוכלו לעבד אותך בעבודה המעלוה
השicket להם שהוא אהבה בבח"י בניים, כי
עתה בהיותם נמצאים למצרים ערות הארץ עבודתם
רק ביראת ה'. ווש"ג והוציאתי אתכם מתחת סככות
מצרים, פ"י סככות מצרים הוא מה שהם עובדים
במצרים להש"ת רך ביראת ה', שע"ז אמר שלח

בעיל את פחיתותם ומילא הם נמאים בעיניו ואין לו כל שיקות אליהם. וזהו פי' אם יבא עשו אל המhanaה האחת והכחו, שבתחילתה צרייך להלום פשוט בסור מרע במלחמה ישירה נגד התגברות היצר, אך אם התגבר היצה"ר ונצחו במלחמה זו או והיה המhanaה הנשאר לפלייטה, המhanaה הנשאר היא הדרך של "אריבער און אריבער" במדת אהבה ומדרגות הגבוחות של עבדות ה', היא תהיה לפלייטה ותצליח גם את המדה הריאונה של מלחמת היצר בבח"י سور מרע ע"י עשה טוב. ופרשה זו היא לימוד למלחמה הדוחנית כנגד כה היצה"ר שהוא קליפת עשו, שב' הדרכים יחו דם תכלית השילימות, כי בדרך אחת בלבד לא יוכל לנצח, רק ע"י שיאחזו ב' הכהות ביחיד, שאז אפלו אם באחת יפל ויהיה המhanaה הנשאר לפלייטה.

ב.

ויל' עוד עניין ב' השמות יעקב ויישראל, שהם כנגד ב' ענייני המלחמות שמצינו בי יעקב שניהל כנגד לבן ועשה, שהם ע"ד העבודה ב' העניינים העיקריים שביהם התגברות היצה"ר. יש עניין יצה"ר השיר לבן ויש עניין יצה"ר השיר לעשו. קליפת לבן הוא עניין הפגם במח, באמונה ובבדעות והש侃ות, וכמ"ד הבנות בנוטי והבנים בני והצאן צאני וככל אשר אתה רואה לי הוא, שהוא קליפת הכירה של חי וועצם ידי עשה לי את התייל הזה. והוא מד"א לבן ביקש לעקור את הכל, שבקש לטמא את המה מדור הנשמה חלק א' מעעל ע"י כפיה ודעת והש侃ות פסולות, וע"כ נקרא שבקש לעקור את הכל. ואילו בח' היצה"ר של עשו עניינו במעשה, וכמו שאחיז'ל (ב"ב טז): שבא על נערת המאורסה והרג את הנפש, שהם ענייני רתיחת הדם השיכרים למדור התאות, שעיקר התגברות קליפת עשו היה באברים מדור התאות השיך' לנפש הבהמי ע"י מעשים רעים ורתיחת הדם לאיסור. וב' השמות של יעקב הם כנגד ב' ענייני יצה"ר אלו, השם יעקב הוא כמ"ד וידיו אותן עוקב עשו, רומו על מדור

אל יעקב עוד. והיינו שהבחינה העליונה של וארא אל האבות זה היה רק בארץ ישראל.

וע"פ האמור שענין ב' השמות של יעקב, עניינם ב' הדרכים בעבודת ה' יראה ואהבה, שمدתו כוללת את ב' המדות, יש לבאר עניין ב' המහנות שחקיק יעקב, וכדכתיב בראש הפרשה, וירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את העם אשר אותו וגנו לשני מהנות ואמר אם יבא עשו אל המhanaה האחת והכחו והיה המhanaה הנשאר לפלייטה. דקsha כמו שהק' חז"ל מה היה לו להתריא הר' כבר הבטיחו הקב"ה והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תכל, וכן איך אמר אם יבא עשו אל המhanaה האחת והכחו, והלא אמרו חז"ל (ברכות יט). אל יפתח אדם פיו לשטן. אכן עיקר מוראו של יעקב לא היה בגשמיות, שהרי על זה הבטיחו הקב"ה שישמרהו, אלא פרדו היה ברוחניות קליפת עשו, אחריו שאמרו לו שעשו הולך וארבע מאות איש עמו, שהקליפה מופיעה בכתות גדולים וחזקים, מזה נתירא מאד ויצר לו. וכגンド זה הייתה עצתו ויחץ את העם אשר אותו לשני מהנות, דמרומז בזה לב' הדרכים הנז', המדה שכנגד התגברות היצר, והמדה השיקcit בעת תורה ועובדת, שם אהבה ויראה. וזהו פי' ויחץ את העם אשר אותו ואת הצען ואת הבקר והగמלים, שככל אחד ואחד לפי מדרגותו יתחלק לשני מהנות, היינו שיאחזו ב' המדות. ויאמר אם יבא עשו אל המhanaה האחת והכחו, האחת משמע הידועה, היא המדה שכנגד התגברות היצר, כי עשו היה יודע רק מהעבודה של אהבת ה' ומדרגות אובל איינו יודע בכלל מהעבודה של אהבת ה' ומדרגות עליונות. ואם יבא עשו אל המhanaה האחת והכחו, שתתגבר הקליפה של עשו על המדה של سور מרע בבח' פחו עלייו יצרו וינצ'ז בזה, או והיה המhanaה הנשאר לפלייטה, המדה של אהבת ה' תהיה לפלייטה, וכמאמיר צדיקים שיש בחינת "אריבער און אריבער". וכזכור שהוא בחינת سور מרע על ידי עשה טוב, שע"י שעולה ומתעללה בעבודת ה' בבח' עשה טוב נמאס. ממש לא הרע בעיניו. וכמאמיר מREN אDEMOR' בכב"א זי"ע על הנאמר באקדמות לשבועות במיתוי לי נהרא ותחפוי לכון בהטא, דכאשר נהיה ליהודי אור מכסה החושך את כל תאונות עוה"ז, שרואה